

ИНСТРУКЦИЯ № 1022-40-2 ОТ 2 МАРТ 2022 Г. ЗА СЪДЪРЖАНИЕТО И РЕДА ЗА ПРЪДСТАВЯНЕ В НАЦИОНАЛНИЯ ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ НА ДОКУМЕНТИ ЗА ОСИГУРИТЕЛЕН СТАЖ, ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И КАТЕГОРИЯ ТРУД

Обн., ДВ, бр. 21 от 15.03.2022 г., в сила от 1.01.2022 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С инструкцията се определят съдържанието и редът за представяне в Националния осигурителен институт (НОИ) на:

1. документи за осигурителен стаж и/или осигурителен доход, и/или категория труд за периоди преди 1 януари 2000 г., издадени по искане на осигурено лице или негов представител;

2. документи за осигурителен стаж и/или осигурителен доход, и/или категория труд, както и документи, удостоверяващи факти и обстоятелства, свързани с такива документи, издадени по искане на длъжностните лица по чл. 40, ал. 3, чл. 54ж, ал. 1 и чл. 98, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване (КСО);

3. документи за категория труд, удостоверяващи продължителността на осигурителния стаж от първа и/или втора категория труд, придобит от осигуреното лице при осигурителя.

Чл. 2. Документите за осигурителен стаж и категория труд (удостоверения обр. УП-3) са по образец съгласно Приложение № 1. В тях задължително се вписва съответната разпоредба от Правилника за категоризиране на труда при пенсиониране (обн., ДВ, бр. 102 от 1967 г.; изм., бр. 97 от 1969 г., бр. 67 от 1972 г., бр. 7, 46 и 64 от 1975 г., бр. 4 от 1977 г., бр. 82 и 83 от 1978 г., бр. 65 и 93 от 1979 г., бр. 31 и 56 от 1980 г., бр. 68 и 100 от 1981 г., бр. 8 и 68 от 1982 г., бр. 39 и 55 от 1983 г., бр. 35 и 61 от 1984 г., бр. 20 и 85 от 1985 г., бр. 3 от 1986 г.; попр., бр. 13 от 1986 г.; изм., бр. 35 и 81 от 1986 г., бр. 56 от 1988 г., бр. 3, 45 и 59 от 1989 г., бр. 2, 7, 10, 25, 43, 49, 52, 58 и 103 от 1990 г., бр. 35 от 1992 г., бр. 2 от 1993 г., бр. 74 от 1996 г.; отм., бр. 39 от 1998 г.; доп., бр. 123 от 1998 г.) и/или от Наредбата за категоризиране на труда при пенсиониране (обн., ДВ, бр. 123 от 1998 г.; изм., бр. 114 от 1999 г., бр. 79 от 2000 г., бр. 64 от 2001 г., бр. 13 от 2011 г. и бр. 15 от 2013 г.), по която осигурителят предлага да се зачете осигурителния стаж.

Чл. 3. Документите за осигурителен доход (удостоверения обр. УП-2) са по образец съгласно Приложение № 2.

Глава втора РЕД ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ НА ДОКУМЕНТИТЕ

Чл. 4. Осигурените лица представят документите по чл. 1, т. 1 при пенсиониране, по реда на Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (обн., ДВ, бр. 21 от 2000 г., изм. и доп., бр. 43, 61 и 81 от 2000 г., бр. 36 от 2001 г., бр. 19 от 2002 г.; попр., бр. 21 от 2002 г.; доп., бр. 74 от 2002 г.; Решение № 7581 на Върховния административен съд от 2002 г. - бр. 76 от 2002 г.; Решение № 11701 на Върховния административен съд от 2002 г. - бр. 119 от 2002 г.; изм. и доп., бр. 19 от 2003 г., бр. 25 и 68 от 2004 г., бр. 24 от 2005 г., бр. 48 от 2006 г., бр. 15 от 2007 г., бр. 17 от 2008 г., бр. 1, 16, 79, 84 и 87 от 2009 г., бр. 2 от 2010 г. и бр. 13 от 2011 г., бр. 16 от 24.02.2012 г., бр. 80 от 19.10.2012 г., бр. 33 от 2013 г., бр. 62 от 2013 г., бр. 23 от 2014 г., бр. 19 и 40 от 2015 г., бр. 17 от 2016 г., бр. 29 и 41 от 2017 г., бр. 21, 49 и 107 от 2018 г., бр. 40 и 62 от 2019 г., бр. 74 от 2020 и бр. 37 от 2021 г.).

Чл. 5. Осигурителите представят документите по чл. 1, т. 2 в 14-дневен срок от получаване на искането на длъжностните лица по чл. 40, ал. 3, чл. 54ж, ал. 1 и чл. 98, ал. 1 от КСО.

Чл. 6. Осигурителите представят документите по чл. 1, т. 3 в съответното ТП на НОИ до 25-о число на месеца, следващ месеца на прекратяване на осигуряването на лицето.

Чл. 7. Документите по чл. 1, т. 2 и 3 се представят на хартиен носител или по електронен път по реда на Закона за електронното управление, като задължително се подписват с квалифициран електронен подпис от лице, представляващо осигурителя.

Глава трета СЪХРАНЯВАНЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ НА ДОКУМЕНТИТЕ

Чл. 8. Документите по чл. 1 се регистрират по общия ред и се съхраняват в пенсионното досие на лицето, а тези по чл. 1, т. 3, представени преди подаване на заявление за отпускане на пенсия от лицето - в съответното ТП на НОИ.

Чл. 9. Данните от представените документи по чл. 1, т. 3 се въвеждат в регистъра по чл. 33, ал. 5, т. 16 от КСО.

Чл. 10. Данните от документите по чл. 1 се използват за отпускане и изчисляване на пенсиите, паричните обезщетения и помощите.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на инструкцията „съответното ТП на НОИ“ е, както следва:

1. за местните юридически лица - ТП на НОИ по седалище;
2. за неперсонифицираните дружества и осигурителните каси - ТП на НОИ по адрес на управление;
3. за чуждестранните търговски представителства - ТП на НОИ по адрес на търговското представителство;
4. за клон на чуждестранно лице - ТП на НОИ по седалище на клона, съответно по адрес на управление на поделението или представителството;
5. за осигурителите, регистрирани в ТД „Големи данъкоплатци и осигурители" на Националната агенция за приходите - ТП на НОИ по седалище на юридическото лице и по постоянен адрес на физическото лице;
6. за клоновете и поделенията, вписани с 13-значен ЕИК - ТП на НОИ по седалище, съответно по адрес на управление;
7. за осигурители еднолични търговци и физически лица - ТП на НОИ по постоянен адрес.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Инструкцията се издава на основание чл. 5, ал. 8 от Кодекса за социално осигуряване.

§ 3. Инструкцията влиза в сила от 1 януари 2022 г.

§ 4. Контролът по изпълнение на инструкцията се възлага на управителя на НОИ.

Управител: **Ивайло Иванов**

У П Ъ Т В А Н Е

Удостоверението за осигурителния стаж (обр. УП-3) се издава въз основа на **изплащателните ведомости, други разходооправдателни документи и договори за възлагане на труд**, съгласно чл. 40, ал. 3 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС). В случаите, когато тези документи липсват, осигурителите или техните правоприемници по изключение могат да издават удостоверения за осигурителен стаж и въз основа на **други автентични документи**, щом те съдържат достатъчно данни за осигурителния стаж (чл. 40, ал. 5 от НПОС).

Осигурителят е длъжен да издава удостоверение обр. УП-3 в случаите, когато **осигурителният стаж на лицето не е равен на трудовия (служебен) стаж**, както и когато има положен **извънреден труд**.

1. В графа 2 се вписва **длъжността**, която лицето е заемало. В тази графа на отделен ред се посочва причината, поради която определен период не се зачита за осигурителен стаж по Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Когато осигурителният стаж е положен при условията на **първа или втора категория труд**, работодателят посочва съответната разпоредба от отм. Правилник за категоризиране на труда при пенсиониране за периода до 31.12.1999 г. или от Наредбата за категоризиране на труда при пенсиониране за периода след 01.01.2000 г., по която предлага да се зачете осигурителния стаж на лицето. Точното означаване на длъжността или извършваната работа е от значение за правилното определяне категорията на труда при пенсиониране за осигурителен стаж и възраст.

2. В графа 3 се вписва датата (ден, месец и година), на която лицето е постъпило на работа.

3. В графа 4 се вписва датата, (ден, месец и година), на която лицето е напуснало работа.

4. В графа 5 се вписва **продължителността на осигурителния стаж** за времето, посочено в графи 3 и 4, изчислен по начина, посочен в чл. 9 от КСО, чл. 38 и чл. 39 от НПОС.

Осигурителният стаж за периода до 31.12.2004 г. се изчислява в **дни, месеци и години**, а за периода след тази дата - в **часове, дни, месеци и години**, за времето, през което лицата са били осигурени за инвалидност, старост и смърт, и за това време са внесени или дължими осигурителни вноски (чл. 38, ал. 1 от НПОС).

За осигурителен стаж, без да се правят осигурителни вноски съгласно чл. 9, ал. 2 от КСО, се зачита времето: на платен и неплатен отпуск за отглеждане на дете; на платените и неплатените отпуски за временна неработоспособност и за отпуск за бременност и раждане; на неплатения отпуск до 30 работни дни през една календарна година.

За времето **до 01.01.2003 г. осигурителният стаж на лицата по чл. 4, ал. 1 и 2 от КСО** се зачита и изчислява, както следва:

1. За един ден осигурителен стаж се зачита времето, през което лицата са отработили най-малко половината от законоустановеното за тях работно време за деня и са получили възнаграждение не по-малко от минимално установеното за страната за съответната продължителност на работното време (чл. 38, ал. 2, т. 1 от НПОС);

2. Осигурителният стаж на лицата, които са отработили по-малко от посоченото в т. 1 работно време и са получили възнаграждение не по-малко от минимално установеното за страната за съответната продължителност на работното време, се изчислява, като сборът от отработените часове се раздели на законоустановената за тях дневна продължителност на работното време. При тези условия се изчислява и осигурителният стаж на лицата, работещи при сумирано отчитане на работното време, като осигурителният стаж не може да бъде по-голям от броя на работните дни, за които е установено сумираното отчитане на работното време (чл. 38, ал. 2, т. 2 от НПОС);

3. Осигурителният стаж на лицата, които са получили възнаграждение, по-малко от минимално установеното за страната за съответната продължителност на работното време

се изчислява, като изплатената сума се раздели на среднодневната минимална работна заплата за страната (чл. 38, ал. 2, т. 3 от НПОС);

4. За един месец осигурителен стаж на лицата, работещи по договори за управление и контрол на търговски дружества се зачита месецът, през който са получили възнаграждение не по-малко от минималната работна заплата за страната; ако през месеца е получено възнаграждение по-малко от минималната работна заплата за страната, осигурителният стаж се определя, като полученото възнаграждение се раздели на среднодневната минимална работна заплата (чл. 38, ал. 2, т. 4 от НПОС).

За времето след **31.12.2002 г. осигурителният стаж на лицата по чл. 4, ал. 1, т. 1-4, т. 6 и 7 и ал. 2 от КСО, а за лицата по чл. 4, ал. 1, т. 8 от КСО за времето след 27.12.2003 г.,** се зачита и изчислява, както следва:

1. За един ден осигурителен стаж се зачита времето, през което лицата по чл. 4, ал. 1, т. 1-4, 6 и ал. 2 от КСО са отработили **пълното законоустановено за тях работно време за деня** и за това време са внесени или са дължими осигурителните вноски върху възнаграждението им, а за работниците и служителите - върху не по-малко от минималния осигурителен доход за съответната професия по икономическа дейност (чл. 38, ал. 3, т. 1 от НПОС).

2. Осигурителният стаж на лицата по т. 1, които са работили **при непълно работно време** и са били осигурени върху полученото възнаграждение, а за работниците и служителите – върху не по-малко от минималния осигурителен доход за професията по икономическа дейност за съответната продължителност на работното време, се изчислява, като сборът от отработените часове се раздели на установената с нормативен акт продължителност на работното време; при тези условия се изчислява и осигурителният стаж на лицата, работещи при сумирано отчитане на работното време, като осигурителният стаж не може да бъде по-голям от броя на работните дни, за които е установено сумираното отчитане на работното време с изключение на случаите по ал. 15 на чл. 38 от НПОС, т. е. време, през което лицата са полагали извънреден труд (чл. 38, ал. 3, т. 2 от НПОС).

3. За осигурителен стаж на лицата, работещи по договори за управление и контрол на търговски дружества, едноличните търговци, неперсонифицираните дружества, както и синдиците и ликвидаторите, се зачита времето, за което са внесени или са дължими осигурителни вноски, върху възнаграждението им, но върху не по-малко от минималния осигурителен доход за съответната професия по икономическа дейност за периода на работа по договорите (чл. 38, ал. 3, т. 3 от НПОС).

За изпълнителите по договори за управление и контрол на търговските дружества, разпоредбата на чл. 38, ал. 3, т. 1 и 2 от НПОС се прилага, когато тези лица имат сключени трудови договори.

4. За осигурителен стаж на лицата, упражняващи трудова дейност и получаващи доходи на изборни длъжности с изключение на лицата по чл. 4, ал. 1, т. 1 и 7 от КСО, както и на служителите с духовно звание на Българската православна църква и други регистрирани вероизповедания по Закона за вероизповеданията се зачита времето, за което са внесени или дължими осигурителни вноски върху възнаграждението им, но върху не по-малко от минималния осигурителен доход за съответната професия по икономическа дейност за периода, през който е извършена трудова дейност (чл. 38, ал. 3, т. 4 от НПОС).

5. За осигурителен стаж се зачита времето на платените и неплатените отпуски за временна неработоспособност, на неплатения отпуск до 30 работни дни в една календарна година и на платените отпуски по Кодекса на труда (КТ) или по други закони; когато лицето е работило при непълно работно време тези отпуски се зачитат за осигурителен стаж пропорционално на пълната продължителност на работното време (чл. 38, ал. 3, т. 5 от НПОС).

6. За осигурителен стаж се зачита и времето на отпуските за бременност, раждане и осиновяване, както и за отглеждане на дете в размерите, определени в КТ - изцяло, независимо от продължителността на работното време (чл. 38, ал. 3, т. 6 от НПОС).

7. За осигурителен стаж се зачита времето след 31.12.2004 г., за което на лицата е изплатено гарантирано вземане от фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ (чл. 38, ал. 3, т. 7 от НПОС).

8. От 01.01.2005 г. за осигурителен стаж се зачита времето, през което лицата са полагали **извънреден труд** (чл. 38, ал. 15 от НПОС). В този случай осигурителният стаж се зачита, като сборът от изработените часове през месеца, включително и извънредния труд след превръщане на нощните часове през нощните смени в дневни се раздели на законоустановеното работно време на лицето. Зачетенният осигурителен стаж може да бъде повече от календарното време.

Когато за осигурителен стаж е зачетено времето, през което лицето е полагало извънреден труд в удостоверение се посочват отделно зачетеният осигурителен стаж за законоустановеното работно време и часовете извънреден труд (чл. 38, ал. 16 от НПОС).

При определяне на осигурителния стаж за законоустановеното работно време, както и на часовете извънреден труд, превръщането на нощните часове през нощните смени в дневни се извършва от осигурителя по реда на чл. 9, ал. 2 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата, в сила от 01.07.2007 г. (до тази дата - чл. 7, ал. 2 от Наредбата за допълнителните и други трудови възнаграждения).

Когато лицето е работило при **непълно работно време**, осигурителят посочва в удостоверение обр. УП-3 законоустановеното за него работно време и непълното работно време, при което е работило лицето.

На наетите на работа без определено работно време, на които се заплаща според изработеното, както и на работещите надомно за осигурителен стаж преди 01.01.2003 г. се зачита:

1. годината, през която са реализирали доход в размер не по-малък от 12 минимални месечни работни заплати за страната, ако за всеки месец поотделно са получили възнаграждение не по-малко от половината от минималната месечна работна заплата за страната (чл. 39, ал. 1, т. 1 от НПОС);

2. месеците в годината, през която е получено по-малко от посоченото в т. 1 трудово възнаграждение, се зачитат като сумата, получена за годината се раздели на съответната минимална месечна работна заплата (чл. 39, ал. 1, т. 2 от НПОС).

3. дните за месеца, през който е получена по-малко от половината от минималната месечна работна заплата за страната, се зачитат, като получената сума се раздели на съответното минимално дневно възнаграждение (чл. 39, ал. 1, т. 3 от НПОС).

На наетите на работа без определено работно време, на които се заплаща според изработеното, както и на работещите надомно за осигурителен стаж **след 31.12.2002 г.** се зачита времето, за което са внесени или дължими осигурителни вноски върху възнаграждението им, но върху не по-малко от минималния осигурителен доход за съответната професия по икономическа дейност (чл. 39, ал. 2 НПОС).

Когато при изчисляването на осигурителния стаж, положен **до 01.01.2005 г.** се получи **остатък** по-голям от половината от дневното работно време, той се зачита за един ден осигурителен стаж. Ако полученият остатък в часове е равен или по-малък от половината от дневното работно време, същият не се взема предвид. Когато при изчисляване на осигурителния стаж, положен **след 31.12.2004 г.** се получи остатък, същият се зачита в часове.

При изчисляване на осигурителния стаж на лицата, които са работили при определено с КТ или с друг нормативен акт работно време, **един пълен месец осигурителен стаж** се зачита, когато са зачетени за осигурителен стаж всички работни дни (чл. 38, ал. 9 от НПОС).

Ако зачетените за осигурителен стаж дни през отделни месеци на годината са **по-малко от работните дни** за месеца, осигурителният стаж се признава за толкова месеца,

колкото се получават, като общият брой на дните, зачетени за осигурителен стаж, включително дните на ползвания законоустановен отпуск, се раздели на 21 при 5-дневна работна седмица и на 25 при 6-дневна работна седмица. Към изчисления по този начин осигурителен стаж се прибавят и пълните месеци, зачетени за осигурителен стаж, през годината (чл. 38, ал. 10 от НПОС).

Ако през календарния месец лицето е било **осигурено на различни основания**, за осигурителен стаж се зачита не повече от един месец (чл. 38, ал. 11 от НПОС).

Една година осигурителен стаж се зачита, когато са зачетени за осигурителен стаж 12 месеца (чл. 38, ал. 12 от НПОС).

Среднодневната минимална работна заплата за страната, се определя, като минималната работна заплата, установена за страната, се раздели на броя на работните дни за съответния месец (чл. 38, ал. 13 от НПОС).

Осигурителният стаж за времето до 31.12.2008 г. на **лекторите преподаватели, които работят по трудово правоотношение** в едно или повече учебни заведения, в читалища или други организации, се определя, като за един месец осигурителен стаж се зачита календарният месец, през който са изработени най-малко 75 часа, а във висшите училища - 50 часа, и са внесени или дължими осигурителните вноски върху не по-малко от минималния осигурителен доход за съответната професия по основната икономическа дейност на осигурителя. Когато са изработени по-малко от 75, съответно 50, часа, общият брой на изработените часове се разделя на 3, съответно на 2, и осигурителният стаж се зачита в дни, ако са внесени или дължими осигурителните вноски върху не по-малко от минималния осигурителен доход за съответната професия по основната икономическа дейност на осигурителя, съобразно зачетеното за осигурителен стаж време. За времето след 01.01.2009 г. осигурителният стаж се зачита по чл. 9 от КСО съобразно сключения договор.

UP-3-2011

.....
(осигурител)

БУЛСТАТ

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

гр. /с./ П. к.

--	--	--	--

ул. №

тел.:, факс:; e-mail:

Изм. № от 20 г.

УДОСТОВЕРЕНИЕ

..... гр. /с./
(осигурител)

удостоверява, че
(трите имена по лична карта (паспорт))

ЕГН/ЛНЧ

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

роден (а) на 19 год. в гр. /с./

е работил в предприятието и за посоченото време е получил вписаното на вътрешната страна брутно трудово възнаграждение, или доход, което да послужи за определяне размера на пенсията му (й).

№ по ред	Наименование на длъжността	Период, от който ще се изчислява размера на пенсията									Брутно трудово възнаграждение или доход за определяне размера на пенсията /цифром и словом/
		В с и ч к о:									
		от ден	месец,	година	до ден	месец,	година	години	месеци	дни	
1	2	3									4

1	2	3							4

За неверно вписани данни виновните длъжностни лица, подписали удостоверението, носят отговорност по чл. 349 и 350 от Кодекса за социално осигуряване.

Настоящото удостоверение е издадено въз основа на изплащателните ведомости.

ГЛ. СЧЕТОВОДИТЕЛ: **печат** **РЪКОВОДИТЕЛ:**

У П Ъ Т В А Н Е:

Удостоверението за осигурителния доход (обр. УП-2) се издава **въз основа на изплащателните ведомости, други разходооправдателни документи и договори за възлагане на труд**, съгласно чл. 40, ал. 3 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС). В случаите, когато тези документи липсват, осигурителите или техните правоприменници по изключение могат да издават удостоверения обр. УП-2 и въз основа на **други автентични документи**, щом те съдържат достатъчно данни за осигурителния доход (чл. 40, ал. 5 НПОС).

В графа 4-та се посочват получените брутни възнаграждения и други доходи от трудова дейност, върху които се изчисляват и внасят осигурителни вноски, за лицата, осигурени по реда на чл. 4, ал. 1 и 2 от Кодекса за социално осигуряване (КСО). За лицата, работили по трудови правоотношения за времето след 31.12.2002 г., а за лицата по чл. 4, ал. 1, т. 8 КСО за времето след 26.12.2003 г., сумата на месечния осигурителен доход не може да бъде по-малка от минималния месечен размер на осигурителния доход за календарната година по дейности и групи професии по чл. 6, ал. 2, т. 3 КСО. Лицата по чл. 4, ал. 1, т. 2 – 4 и ал. 2 КСО, които нямат минимален осигурителен доход, подлежат на задължително осигуряване върху изплатеното възнаграждение, но не по-малко от минималната месечна работна заплата за страната.

Когато **няма данни за получаваното трудово възнаграждение** (чл. 40, ал. 6 НПОС), в издаваните документи за пенсиониране се посочва минималната работна заплата за страната за съответния период, а за времето след 31.12.2002 г. - минималният месечен осигурителен доход за работниците и служителите, както и за лицата, работещи по договори за управление и контрол на търговските дружества, когато имат сключени трудови договори.

Осигурителният доход за лицата, работещи по трудови правоотношения, включва получените, начислените и неизплатени (за времето след 31.12.2006 г.) трудови възнаграждения или неначислените (за времето след 31.12.2009 г.) възнаграждения, включително възнагражденията за отпуските по чл. 155 - 157, 159, 161, 162, 166, 168 - 170 и 319 от Кодекса на труда (КТ), но върху не по-малко от минималния месечен осигурителен доход за съответната професия по основната икономическа дейност на осигурителя и не повече от максималния месечен размер на осигурителния доход, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за съответната година (чл. 1, ал. 2 от Наредбата за елементите на **възнаграждението** и за доходите върху които се правят осигурителни вноски).

Когато в периода, от който се определя индивидуалният коефициент, се включва време на законоустановен отпуск или законна стачка, съгласно чл. 70а, ал. 3 КСО и чл. 46, ал. 3 НПОС се взема предвид:

1. За времето на **ползван платен отпуск**, заплащан от работодателя или от органа по назначаването – възнаграждение за този отпуск, върху което са внесени или дължими осигурителни вноски (чл. 46, ал. 3, т. 1 НПОС).

2. За времето на **временна неработоспособност или бременност и раждане**, през което е получавано парично обезщетение от общественото осигуряване: а) преди 01.01.2000 г. - доходът, от който е изчислено паричното обезщетение, съгласно действащите разпоредби; б) за периода 01.01.2000 г. - 31.12.2004 г. - обезщетението, върху което са внесени или дължими осигурителни вноски; в) от 01.01.2005 г. - доходът, от който е изчислено паричното обезщетение (чл. 46, ал. 3, т. 2 НПОС).

От 01.01.2007 г. за първия ден от неработоспособността в УП-2 се включва среднодневното брутно възнаграждение за месеца по чл. 40, ал. 5 КСО, а от 01.07.2010 г. до 31.12.2012 г. за първите 3 работни дни - 70 на сто от среднодневното брутно възнаграждение за месеца по § 22о, ал. 1 ПЗР на КСО.

3. За времето на **неплатен отпуск**, който се зачита за осигурителен стаж, или на законна стачка: до **31.12.2010 г.** – минималната месечна работна заплата, установена за страната за съответния период (отм. т. 3 на чл. 46, ал. 3 НПОС); след **31.12.2010 г.** – не се взема предвид при определяне на осигурителния доход (чл. 46, ал. 2, т. 9 НПОС).

4. За времето на **отпуск по чл. 157, ал. 1, т. 4 и 5 КТ** – възнаграждението, върху което са внесени или са дължими осигурителни вноски, а ако осигурителни вноски не се дължат – минималната работна заплата, установена за страната за съответния период (чл. 46, ал. 3, т. 4 НПОС).

При определяне на осигурителния доход за лицата по чл. 4, ал. 1 и 2 КСО **начислените и неизплатени възнаграждения** не се включват за периоди до 31.12.2006 г., а за периоди до 31.12.2009 г. – **неначислените възнаграждения** (чл. 70а, ал. 4 КСО). За периоди след 31.12.2009 г., за които лицата имат неначислени възнаграждения, върху които се дължат осигурителни вноски по реда на чл. 6, ал. 2 КСО, се посочват сумите, върху които са внесени или дължими осигурителните вноски, но не по малко от минималния осигурителен доход/минималната работна заплата. В **забележка** се вписват периодите за съответната година, през които лицата имат неначислени възнаграждения и минималния месечен осигурителен доход за съответната икономическа дейност и професия.

Когато в периода, от който се определя индивидуалният коефициент, се включва време, което се зачита за осигурителен стаж по чл. 9, ал. 3 КСО, се взема предвид доходът, върху който са внесени или са дължими осигурителните вноски (чл. 46, ал. 4 НПОС).

За лицата по чл. 4, ал. 1, т. 1, 2, 3 и 4 КСО (и чл. 4а, ал. 1 КСО, когато няма данни в Регистъра на осигурените лица по чл. 5, ал. 4 КСО), които са били без работа поради **уволнение, което е признато за незаконно от компетентните органи** и са получили обезщетение за това по съответните закони за периоди: до 31.12.1999 г. – полученото обезщетение по КТ (чл. 225, ал. 1 КТ, върху което се дължат осигурителни вноски за всички осигурителни случаи за съответната категория труд, при която лицата са работили преди уволнението); 01.01.2000 г. - 31.12.2001 г. – когато не са работили при друг работодател - осигурителният доход се формира на база полученото брутно трудово възнаграждение за месеца, предхождащ месеца на уволнението; когато са работили при друг работодател - от работодателя, извършил неправомерното уволнение, не се дължат осигурителни вноски и не се изготвя обр. УП-2; от 01.01.2002 г. – когато не са осигурявани - осигурителният доход се формира на база последното брутно възнаграждение; когато са осигурявани - доходът, върху който се дължат осигурителни вноски от работодателя, извършил признатото за незаконно уволнение, се формира на база разликата между последното брутно възнаграждение и осигурителния доход за периода, ако е по-малък. За времето след 01.01.2000 г. осигурителните вноски се внасят в размерите, определени за фонд “Пенсии”, в зависимост от категорията на труда, при условията на които е работило лицето преди уволнението. От 01.01.2002 г. се дължат осигурителни вноски и за ДЗПО в професионален и универсален пенсионен фонд, а от 01.01.2012 г. и за Учителския пенсионен фонд. От 01.01.2003 г. – възнаграждението, върху което се внасят осигурителни вноски, не може да бъде по-малко от минималния месечен осигурителен доход за съответната професия по икономическа дейност на осигурителя.

В осигурителния доход се включват **средствата за социални разходи**, върху които са внесени или дължими осигурителни вноски. От 01.01.2003 г. се посочват на отделен ред (не се включват при

определяне на минималния месечен осигурителен доход за съответната професия по основната икономическа дейност на осигурителя).

В осигурителния доход за времето след 08.08.2000 г. се включва изплатеното **обезщетение за времето, през което лицето е останало без работа** (чл. 222, ал. 1 от КТ, чл. 106, ал. 2 от Закона за държавния служител, чл. 58, ал. 3 от Закона за висшето образование; до 31.12.2001 г. и чл. 134, ал. 1 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, чл. 263 от Закона за МВР).

За периоди преди 01.01.1997 г., когато са получавани допълнителни възнаграждения от трудовата дейност, изплащани тримесечно или годишно, в брутното трудово възнаграждение, или дохода, който се вписва в графа 4-та, се посочва само част от сумата им, съответстваща на периода, от който се определя пенсията.

Доходът, върху който се дължат или са внесени осигурителни вноски, се посочва в графа 4-та както следва:

а) за 3 последователни години от последните 15 години осигурителен стаж до 01.01.1997 г. по избор на лицето – в неденоминирани лева;

б) за осигурителен стаж от 01.01.1997 г. до 30.06.1999 г. – в неденоминирани лева;

в) за осигурителен стаж от 01.07.1999 г. до 31.12.1999 г. - в деноминирани лева;

г) за осигурителен стаж от 01.01.2000 г. до датата на пенсионирането – за всяка календарна година на отделен ред.

В **забележка** (по периоди или обща, ако са включени едни и същи елементи) се посочват елементите на възнаграждението, които участват при формирането на съответния осигурителен доход, без да се прави рекапитулация на сумите по размери.

За пенсиите за осигурителен стаж и възраст осигурителният доход се посочва до датата на пенсиониране; за пенсиите за инвалидност - до датата на пенсиониране (за периоди до 01.01.2011 г. – до датата на инвалидизиране), а за слепите и инвалидите по рождение или с придобита инвалидност до постъпването им на работа - до датата на заявлението.

В удостоверението следва изрично да се впише **забележка** на стр. 2 или 3 дали за посочените периоди са внесени или дължими осигурителни вноски и спазени ли са разпоредбите на чл. 6, ал. 2 КСО и чл. 46 НПОС.

За времето след 31.12.2002 г., когато лицето е работило **при няколко осигурителя**, от които и при непълно работно време, удостоверенията обр. УП-2 се издават помесечно.

В случаите, когато удостоверението за осигурителния доход обр. УП-2 е изготвено на **отделни страници**, на всяка следва да са посочени личните данни на лицето, за което се отнася (ЕГН, име), да е заверена с подписите на главен счетоводител и ръководител и да е подпечатана с печата на фирмата, организацията или институцията, която го издава.

УП-2-2012